

- языковую дифференциацию (языковые барьеры) и языковую норму;
- (микро)языковые изменения.

Во вторичных (переводных) текстах семиозис (возникновение новых знаковых систем) важен для адекватной передачи вторичных знаков при межсемиотическом переводе литературного произведения (по Р. Якобсону).

Исследования вторичных текстов подобного рода обусловлены фактом наличия множественности текстов, представленных в дискурсах разных видов (литературном, политическом / идеологическом, религиозном, дискурсы повседневного общения, институциональные дискурсы: административный, офисный, банковский, армейский, дипломатический и др., маркетинговые дискурсы: рекламный, сервисный и др., публичный дискурс, медиа-дискурс, арт-дискурс и пр.).

Выявление знаковой сущности отдельных слов, предложений и целых текстов рождает поливариативность выбора переводческого решения.

Передача значения языкового знака в иную лингвокультуру зависит от системы языка (парадигматики и синтагматики) и понятийного компонента, заключенного во внутренней форме лексики. Части речи, как когнитивные структуры, обладают в разных языках различными свойствами, которые при недостаточном изучении, актуализируются при выборе варианта соответствия неадекватно. В качестве примера приводится понятие «Просвещение» в его французском, немецком и русском вариантах и понятие «Демократия» в его английском, немецком и русском вариантах. С позиций сравнительной лексикологии можно охарактеризовать языковые знаки выбранного типа как моно- и полицентрические, что определяется семантическими способами выражения в том или ином языке процесса и результата, предикативности и атрибутивности. В докладе иллюстрируются структурные элементы языковых знаков, актуализирующие значение и смысл, в частности, интерпретанты знака.

ЛИТЕРАТУРА

1. Эко, У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию : пер. с итал. / У. Эко. – СПб. : Symposium, 2004. – 530 с.
2. Черниговская, Т. В. Мозг и язык: врожденные модули или обучающая сеть? / Т. В. Черниговская // Чеширская улыбка кота Шредингера: язык и сознание. – М. : Языки славянской культуры, 2013. (Разумное поведение и язык. Language and Reasoning). – С. 65–75.

Я. І. Місцюкевіч (МДЭІ імя А. Д. Сахарава БДУ, Мінск, Беларусь)

ВАРЬЯНТЫ ДЫЯЛАГІЧНЫХ СТРУКТУР У АНГЛАМОЎНАЙ ПУБЛІЦЫСТЫЦЫ

Камунікатыўныя асаблівасці функцыянавання дыялагічных структур у маналагічнай пісьмовай мове – пытанне, якое актуалізуецца на фоне пашырэння антрапацэнтрычнага падыходу ў сучаснай лінгвістыцы. Асаблі-

вую цікавасць прадстаўляюць дыялагічныя маўленчыя фігуры ў публіцыстычных артыкулах, дзе ў поўнай меры знаходзяць свае праяўленне сугестыўныя магчымасці псеўдадыялогу, з дапамогай якога экспліцыруецца маўленчае ўзаемадзеянне аўтара і чытача.

Аб'ектам нашага даследавання з'яўляюцца прыклады дыялагічных канструкцый з сучаснай англамоўнай перыёдыкі. Найбольш частотнымі з'яўляюцца канструкцыі, дзе імітуецца дыялог аўтара з чытачамі: *A forced government shutdown over immigration? Sure thing, guys* (The National Interest, 31.08.2018). У дадзеным выпадку дыялог дапамагае стварыць атмасферу нязмушанасці, што падкрэсліваецца не толькі сінтаксічна, але і лексічна з дапамогай размоўнага зваротку *guys*.

У прыкладах тыпу “*How and why did it happen? Now that's a question.*” (The Guardian 12.02.2018); *Which is it? This is a very hard question to answer* (The Guardian 12.02.2018); *Is that it, then? We give up on hoping for anything better from him and ... do what? It's a serious question* (The New York Times, 30.10.2018) дыялагічная па форме канструкцыя фармальна адлюстроўвае ход унутраных разважанняў аўтара. Трэба адзначыць, што фразы тыпу *it's a serious question, now that's a question, this is a very hard question to answer* з'яўляюцца інтэнсіфікатарамі інтэрагатыву, выкарыстоўваюцца з мэтай падкрэсліць важнасць зададзенага аўтарам пытання, ці немагчымасць адказаць на яго проста і хутка, выражаюць неадназначнасць, амбівалентнасць праблемы. У апошнім прыкладзе прагматычны патэнцыял канструкцыі ўзмацняецца пры дапамозе стылістычнай канвергенцыі з сінтаксічнай з'явай апасіяпезы.

Некаторыя прыклады адлюстроўваюць дыялог аўтара з відавочным ці ўтоеным апанентам *Is it a gateway to traditional tobacco use? Some public-health experts worry that we're grooming a younger generation for a lifetime of dangerous addiction* (The New Yorker, 14.01.2019).

Часта з дапамогай псеўдадыялагічных канструкцый аўтар уключае сябе ў пэўную суполку людзей, аднадумцаў, гэтую прыналежнасць выражае займеннік *we*, так званыя «мы-формы», якія ставяцца ў рэпліцы-рэакцыі: *Know what else is vital and urgent? That we in the media give that better politics as much coverage as we do whatever new insult Trump flings* (The New York Times, 30.10.2018).

Высокай ступенню экспрэсіўнай насычанасці валодаюць дыялагічныя канструкцыі, якія складаюцца з паслядоўнасці некалькіх рэплік-стымулаў і рэплік-рэакцый, часта яны суправаджаюцца сінтаксічным паралелізмам і паўторамі: *The caveats continue. Is it good for epilepsy? “Insufficient evidence.” Tourette's syndrome? Limited evidence. A.L.S., Huntington's, and Parkinson's? Insufficient evidence. Irritable-bowel syndrome? Insufficient evidence. Dementia and glaucoma? Probably not. Anxiety? Maybe. Depression? Probably not* (The New Yorker, 14.01.2019); *Does the use of cannabis increase the likelihood of fatal car accidents? Yes. By how much? Unclear. Does it affect motivation and cognition? Hard to say, but probably. Does it affect employment prospects? Probably. Will it impair academic achievement? Limited evidence. This goes on for pages* (The New Yorker, 14.01.2019). Тэкставыя ўстаўкі такога тыпу паляг-

чаюць візуальнае і інтэлектуальнае ўспрыманне інфармацыі, таму часта сустракаюцца ў вялікіх па аб'ёме публіцыстычных артыкулах, дзякуючы гэтаму павялічваецца эфектыўнасць уздзеяння.

Актыўным тыпам канструкцыі з'яўляецца дыялагічная фігура, пабудаваная па схеме: *Why...? Because...*. Такія структуры (*Why Aren't There More Women in Film to stop men like Harvey Weinstein? Because of those men* (Newsweek, 31.10.2017); *"Dude, I would never play the guy," Harrelson replied. Why not? "Because of Vietnam."* (Newsweek, 31.10.2017)) выкарыстоўваюцца, калі аўтар дакладна ведае адказ на пытанне ці хоча ясна акрэсліць сваю пазіцыю па тэме.

Такім чынам, розныя варыяцыі дыялагічных структур – дзейсны, актыўны сродак сінтаксічнай экспрэсівізацыі ў маналагічнай пісьмовай мове англамоўных публіцыстычных артыкулаў. Такія структуры максімальна дапамагаюць адказаць на пытанні аўдыторыі чытачоў і пазнаёміць іх з вострымі праблемамі і задачамі, акрэсліваючы кірункі іх вырашэння. З дапамогай экспліцытнага дыялогу аўтар адносіць рэцыпіента да аднадумцаў ці дэманструе сваю прыналежнасць да групы людзей, стварае асаблівы эмацыйны настрой, неназойліва замацоўвае ў свядомасці чытача патрэбную ідэю ці погляд. Сінтаксічныя дыялагічныя канструкцыі надаюць тэксту дынамічнасць, дэманструюць паслядоўнасць думкі, дапамагаюць стварыць атмасферу натуральнай размовы аўтара і чытача. Аўтары сучасных англамоўных публіцыстычных артыкулаў з дапамогай дыялогу асэнсоўваюць праблемы сучаснасці і актывізуюць разумовую дзейнасць чытачоў, накіроўваючы іх да вырашэння.

Н. В. Михалькова (МГЛУ, Минск, Беларусь)

ДИАЛЕКТНАЯ ВАРИАТИВНОСТЬ КОМПОНЕНТНОГО СОСТАВА ИЕРОГЛИФИЧЕСКОГО ЗНАКА КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА

Одним из фундаментальных свойств языковой системы является ее вариативность. Способность языковых единиц сосуществовать в форме множества альтернативных знаков и правил их комбинаторики позволяет решить целый ряд коммуникативных задач, делая возможным выбор языковых средств согласно определенным прагматическим целям, социальным или территориальным условиям дискурса. Однако вариативность по-разному находит свое проявление в подсистемах языка. Это обусловлено рядом внутриязыковых и экстралингвистических факторов. Общеизвестно, что наиболее широкую реализацию вариативность находит в сфере лексики. Менее подвержены созданию «конкурентных» форм складывающиеся на протяжении долгого времени синтаксис и графика.

Наиболее ярко данные свойства проявляются на уровне территориальной стратификации. Особенно показателен в этом отношении китайский язык. Несмотря на общее признание национального языка в качестве главного средства устного общения и постоянного расширения сферы его